

U povodu odlaska u mirovinu prof. dr. sc. Drago Roksandić

Prof. dr. sc. Drago Roksandić ove je godine otišao u zasluženu mirovinu. Poznajući njegovu energiju, sasvim će sigurno slijediti nova, vrlo aktivna radna faza života. U vrijeme kada je domaća historiografija krenula novim razvojnim smjerovima, isticao se kao jedan od inovatora, ali je kontinuirano bio onaj koji potiče i druge na inovacije. Od prvih radnih godina kao historičar takav je pristup zadržao do danas, a vjerujem da će ga nastaviti i ubuduće. Spada među znanstvenike i sveučilišne nastavnike koji su predavanjima i mentorskim radom odgojili ne samo niz historičara koji su danas među najaktivnijim istraživačima u hrvatskoj historiografiji ranoga novog vijeka nego i one koji su tek na početku karijere. Najvjerojatnije će vrijeme vrlo brzo pokazati kolika je bila važnost njegova rada. Iako prof. dr. sc. Drago Roksandić ima, kao i mnogi drugi, bogat životni put, zanimljivo je vidjeti što ga je učinilo posebnim u odnosu na njegove profesorske i znanstvene kolegice i kolege. Taj veliki humanist, otvorene osobnosti, sa smislom za razumijevanjem čovjeka, ogromnom radnom energijom te širokim intelektualnim razmišljanjem obilježio je generacije suradnika i studenata. Jedan je od onih koji su svojim požrtvovnim radom bitno utjecali na razvoj svoje struke, ali i sredine u kojoj su djelovali.

Nedvojbeno je životni, ali i profesionalni put prof. dr. sc. Drage Roksandića izniman kako u historičara, javnog djelatnika, intelektualca, tako i u pojedinca koji je u svakodnevici pokazivao dosljednost vlastitih temeljnih uvjerenja u vremenima velikih transformacija. Napominjem kako ovaj tekst, unatoč brojnim obavijestima, ipak nema pretenziju dati cjelovitu informaciju o svim segmentima djelovanja prof. dr. sc. Drage Roksandića pa tako neće sadržavati niti uistinu obimnu bibliografiju svih njegovih radova i priloga, koja svjedoči o njegovim svestranim interesima (Dio bibliografije je dostupan u: *Ekonomika i ekohistorija*, vol. 4, br. 4, 2008., 151–231 i <http://kula-jankovica.unizg.hr>). Rođen je u Petrinji 12. siječnja 1948. godine, a osnovno školovanje stjecao je u Sisku, Čapljini, Mostaru i Zagrebu, gdje je završio i gimnaziju. Studij filozofije i sociologije upisao je ak. g. 1966./1967. na Filozofskom fakultetu u Zagrebu, ali ga nije završio zbog radnih obveza u Beogradu od proljeća 1969. godine. Na Filozofskom fakultetu u Beogradu upisao je studij povijesti ak. g. 1971./1972., diplomiravši 1975. godine s odličnim uspjehom. Na istom fakultetu upisao je poslijediplomski studij 1976. godine. Radeći na temi magistarskog rada *Bune u Senju i Primorskoj krajini 1719.-1722. godine*, višekratno je istraživao u zagrebačkim te, kao stipendist austrijske Vlade, više mjeseci u bečkim arhivima. Magistrirao je 1980. godine (Magistarski rad mu je objavljen u ovom časopisu, vol. 15, 1982. godine pod naslovom: «Bune u Senju i Primorskoj krajini (1719-

1722)», str. 33-106). U sklopu rada na doktorskoj disertaciji o Hrvatskoj krajini pod francuskom vlašću (1809. – 1813.), ak. g. 1980./1981. proveo je u Francuskoj kao stipendist tamošnje Vlade. Istraživao je u više arhiva i knjižnica u Parizu i izvan njega (*Archives Marmont*, Châtillon-sur-Seine). U Parizu je istovremeno redovito sudjelovao u radu nekoliko doktorandskih kolegija na *l'École des hautes études en sciences sociales* kao upisani slobodni slušatelj (*étudiant libre*) te pratio specijalističke kolegije u Institutu za povijest francuske revolucije na Sveučilištu *Paris 1 Panthéon-Sorbonne*. Doktorsku disertaciju *Vojna Hrvatska: La Croatie militaire. Krajiško društvo u Francuskom Carstvu (1809-1813)*, izvorno prijavljenu na Filozofskom fakultetu u Beogradu, obranio je 1988. na Filozofskom fakultetu u Zagrebu.

Godine 1978. primljen je za asistenta-pripravnika na Katedri za istoriju naroda Jugoslavije u novom vijeku na Filozofskom fakultetu u Beogradu, a nakon što je magistrirao, izabran je 1980. u zvanje asistenta na istoj katedri. Nakon što je postigao doktorski stupanj 1988., krajem iste godine izabran je u zvanje znanstvenog suradnika na Filozofskom fakultetu u Zagrebu. Godine 1990. izabran je za docenta na Katedri za svjetsku povijest na Odsjeku za povijest Filozofskog fakulteta u Zagrebu za kolegij „Opća povijest novog vijeka od 16. st. do 1870.“, a 1997. godine u znanstveno-nastavno zvanje izvanrednog profesora za znanstveno područje humanističkih znanosti (povijesne znanosti) za kolegij „Svjetska povijest novog vijeka“. Godine 2003. izabran je u znanstveno-nastavno zvanje redovitog profesora u humanističkom znanstveno-nastavnom području, polje povijest. U međuvremenu je predavao kolegij „Svjetska povijest ranoga novog vijeka“, a potom je prešao na kolegij „Povijest Srednje i Jugoistočne Europe ranoga novog vijeka“. U lipnju 2008. godine na Senatu Sveučilišta u Zagrebu izabran je za redovitog profesora u trajnom zvanju. U isto je vrijeme na Fakultetskom vijeću Filozofskog fakulteta u Zagrebu izabran za šefa Katedre za povijest Srednje i Jugoistočne Europe Odsjeka za povijest koju je vodio do odlaska u mirovinu.

Nakon što je doktorirao, boravio je 1988. godine kao gostujući predavač (*visiting lecturer*) na sveučilištu Yale u SAD-u i na Filozofskom fakultetu u Zadru. Godine 1991./1992. bio je gost-istraživač u bečkom *Institut für die Wissenschaften vom Menschen*, gdje je u četverogodišnjem razdoblju bio i dopisni član kao jedan od utemeljitelja i voditelja dugoročnog istraživačkog projekta „Re-Thinking the Post-War History of Europe“ (zaključenog 1997. godine). Kao gostujući predavač surađivao je sa Srednjoeuropskim sveučilištem (CEU) u Budimpešti, gdje je 1995. godine imenovan *recurrent associate visiting professor* te je u tom statusu na sveučilišnom Odsjeku za povijest i u Jugoistočnoeuropskom institutu održavao nastavu za poslijediplomske studente i doktorande do ljeta 2002. godine. Na *Université Paris 8* bio je gostujući profesor u ožujku – travnju 1998., a u rujnu 2001. godine gost-istraživač na hrvatsko-francuskom projektu na Sveučilištu u Strasbourg. U ožujku 2004. godine kao *directeur d'études invité étranger* na

l'École pratique des hautes études držao je predavanja na Sorboni. U kolovozu 1998. godine bio je *Senior Fellow* u bonskom *Center for European Integration Studies* itd. Po pozivu je kao predavač i kao podnositelj priopćenja sudjelovao u radu oko 200 međunarodnih konferencija u Austriji, Belgiji, Bosni i Hercegovini, Bugarskoj, Crnoj Gori, Češkoj, Francuskoj, Grčkoj, Italiji, Izraelu, Japanu, Kanadi, Luksemburgu, Mađarskoj, Njemačkoj, Poljskoj, Rusiji, SAD-u, Sloveniji, Srbiji, Španjolskoj, Švicarskoj, Turskoj, Ukrajini, Velikoj Britaniji i Hrvatskoj. Pored toga, održao je više desetaka javnih predavanja u Hrvatskoj te Austriji, Bosni i Hercegovini, Mađarskoj, Njemačkoj, SAD-u, Srbiji, Rumunjskoj i Španjolskoj.

Od 2000. do 2002. bio je pročelnik Odsjeka za povijest i predstojnik Zavoda za hrvatsku povijest Filozofskog fakulteta u Zagrebu. Član je uredništva triju međunarodnih časopisa (*Austrian History Yearbook* („correspondant“) (od 2001.), *Balkanologie* (Pariz) (od 2001.), *Ekonomika i ekohistorija* (od 2005. član Uredništva i predsjednik Međunarodnog uredničkog vijeća, jedno vrijeme i glavni urednik). Bio je voditelj, odnosno suvoditelj više istraživačkih projekata (npr. „Povijest političke misli u Hrvatskoj“, „Nacionalno i jugoslavensko u srednjoškolskim udžbenicima povijesti“, „Le fait militaire dans les états et les sociétés du Sud-Est européen“, „Kulturni identitet i povijesno pamćenje“, „Triplex Confinium“) i voditelj jednog istraživačkog programa („Triplex Confinium“). Zahvaljujući međunarodnoj prepoznatljivosti projekta „Triplex Confinium“, prof. dr. sc. Drago Roksandić pozvan je da bude član velikoga međunarodnog projekta „Phantomgrenzen in Ostmitteleuropa“, koji je utemeljen na Sveučilištu Humboldt u Berlinu 2010. godine. Bio je i programski voditelj projekta Sveučilišta u Zagrebu "Jankovic Castle", koji je financirala Europska unija (2011.-2014.) (<http://kula-jankovica.unizg.hr>), a sudjeluje i u projektu "Local Approaches to the Second World War in Southeastern Europe" na Sveučilištu Humboldt u Berlinu itd.

Od 1996. godine, kao voditelj međunarodnog projekta „Triplex confinium: hrvatska višegraničja u euromediterranskom kontekstu“, posvetio je veći broj svojih radova istraživanjima mikro- i makrohistorijske problematike „višegraničja“ (*multiple borderlands*) na hrvatskom prostoru i prostoru Jugoistočne Europe na kojem su se u ranom novom vijeku sukobljavali i sustjecali imperijalni sustavi Habsburške Monarhije, Mletačke Republike i Osmanskog Carstva. Njegov pristup istraživanju tih problematika nužno je komparativistički i interdisciplinaran, kojim je nastavio produbljivati ranije definirane istraživačke interese, napose one interdisciplinarnе i transdisciplinarnе orijentacije. Bitno je obilježje njegova rada kultiviranje timske istraživačke djelatnosti, kao i napor da se recentne znanstvene spoznaje što prije na primjeren način uvede u nastavu. Projektom „Triplex Confinium“ omogućio je dolazak nekolicine znanstvenih novaka u Zavod za hrvatsku povijest Filozofskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu, danas nastavnika na Odsjeku za povijest (Z. Blažević, N. Štefanec, H. Petrić i M. Šarić). Time su

projektne djelatnosti dobile posebnu kvalitetu u poticanju kako individualnog tako i kolektivnog rada suradnika te širenju suradnje u Hrvatskoj i svijetu.

Pitanja koja su s njegova stajališta bitna za istraživačku operacionalizaciju pojma „višegraničja“ u hrvatskoj historiografiji i u interferentnim društvenohumanističkim istraživanjima tematski i problemski izložena su u knjizi *Triplex Confinium ili o granicama i regijama hrvatske povijesti 1500-1800.*, objavljenoj 2003. u Zagrebu u nakladi Barbat. Istraživački definirajući „višegraničje“ u mikro- i makrohistorijskoj perspektivi, dr. Roksandić mijenja odnos i prema strogo razlučenom poimanju „centra“ i „periferije“ u novijim socioekonomskim i sociokulturnim istraživanjima. Iako su oba pojma epistemološki i dalje neizbježna, civilizacijski i kulturno kompleksna, policentrična i poliperiferična „višegraničja“ čine hrvatsku baštinu ranoga novog i novog vijeka „izazovom“ na europski izniman, a ipak višestruko prepoznatljiv način.

Kao jedan od primjera inovacija u historiografiju koje je prof. dr. sc. Drago Roksandić poticao spomenimo uvođenje ekohistorije u hrvatsku historiografiju, što je omogućilo da se brojni radovi iz hrvatske kulturne baštine ponovno počnu čitati na nov način, ali i da se konceptualno počne mijenjati odnos prema hrvatskoj povijesti s ekohistorijskog stajališta. Treća međunarodna projektna konferencija, održana na Filozofskom fakultetu u Zadru 2000. godine, bila je posvećena ekohistoriji, a ujedno je bila i prva ekohistorijska konferencija ne samo u Hrvatskoj nego i u Jugoistočnoj Europi. (Vidjeti: Drago Roksandić, Ivan Mimica, Nataša Štefance i Vinka Glunčić-Bužančić (ur.), *Triplex Confinium (1500-1800): Ekohistorija*, Književni krug – Zavod za hrvatsku povijest Filozofskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu, Split – Zagreb 2003.).

Što to sve disciplinarno, teorijski i praktično znači, prof. dr. sc. Drago Roksandić pokazao je i dvama prijevodnim projektima koji uključuju i njegove tekstove. Prvi je hrvatski prijevod knjige *Povijest europskog okoliša* Roberta Delorta i Françoisa Waltera (Barbat, Zagreb 2002.), izvorno tiskane 2001. u Francuskoj u nakladi Presse Universitaire de France. Kritički fokusirajući svoju pozornost na ključnu problematiku antropizacije prirode, bitnu za konstituiranje ekohistorije, Delort i Walter napisali su knjigu koja udžbenički olakšava pristup ekohistorijskom propitivanju hrvatske baštine. Drugi je projekt hrvatski prijevod knjige Andréa Blanca *Zapadna Hrvatska. Studija iz humane geografije* (Prosvjeta d. o. o., Zagreb 2003.), izvorno tiskane 1957. u Parizu. Humana geografija, nastala iz „susreta“ francuske geografske i historiografske tradicije, u osnovi istog onog „susreta“ iz kojeg je nastala i tradicija *Analâ*, jedno svoje egzemplarno djelo realizirala je na hrvatskim temama, i to u biti shvaćenima kao problematika „višegraničja“ (A. Blanc ne koristi se eksplicitno ovim pojmom.). „Zapadna Hrvatska“ prijelazni je, „pražni“ (A. Blanc) prostor između hrvatskih panonskih i jadranskih areala, koji se svojom povijesnom posebnosti – i to ne samo u ranom novom vijeku – istraživački prepoznaje kao jedna od ključnih za razumijevanje distinktivnih hrvatskih modernizacijskih i nacionalnointegracijskih „nedovršenosti“. Što takvi pristupi u radu prof. dr. sc.

Roksandića konkretno danas znače, uočljivo je u članicima „Dalmatinska zagora u ranome novom vijeku: pitanja za raspravu“ (*Dalmatinska zagora – nepoznata zemlja* (ur. Vesna Kusin i dr.), Zagreb 2007., 185-196) i „Posavska krajina/granica od 1718. do 1739. godine“ (*Ekonomska i ekohistorija*, 3/2007., 62-82).

Godine 2001. u Zavodu za hrvatsku povijest sa svojim projektnim suradnicima (Z. Blažević – prva tajnica Centra, K. Milković, H. Petrić, M. Šarić i N. Štefanec) inicirao je stvaranje Centra za komparativnohistorijske studije, koji je dvije godine kasnije preimenovan u Centar za komparativnohistorijske i interkulturne studije. Od utemeljenja do umirovljenja bio je njegov voditelj. Centar je 20. studenoga 2005. godine revitalizirao svoj Program društveno-humanističkih i kulturoloških istraživanja *Desničini susreti*, izvorno utemeljen 1989. godine u Zavodu za hrvatsku povijest, koji se u proteklom razdoblju afirmirao kao znanstveno i kulturno najrazvijenija, dugoročno projicirana istraživačka, dijaloška i izdavačka djelatnost Centra. Brojna izdanja Biblioteke *Desničini susreti*, koju uređuju prof. dr. sc. Drago Roksandić i prof. Ivana Cvijović Javorina, te druge serije Centra omogućuju da se pretežan dio istraživačkih spoznaja objelodani. U okviru *Desničinih susreta* uspostavio je suradnju s književnim povjesničarima i teoretičarima, ali i nizom drugih znanstvenika. Svake se godine pojavljuje i zbornik radova izloženih na skupu, koji prof. dr. sc. Drago Roksandić uređuje sa suradnicima. Na tim je skupovima i sâm podnosio referate, primjerice, o Filozofskom fakultetu u Zagrebu u doba revolucionarne tranzicije neposredno nakon Drugoga svjetskog rata, o autorskim slobodama u poslijeratnom razdoblju u Hrvatskoj na primjeru Vladana Desnice, o Prvome kongresu kulturnih radnika Hrvatske u Topuskom 1944. i dr.

Budući da je Centar razvio širok spektar inter- i transdisciplinarnih djelatnosti, svi članovi-utemeljitelji Centra i više nastavnika s drugih odsjeka inicirali su 2006. godine fakultetsko institucionaliziranje Centra za komparativnohistorijske i interkulturne studije (Internetska stranica dostupna je na <http://ckhis.ffzg.unizg.hr>). Fakultetsko vijeće je 25. siječnja 2007. godine prihvatilo ovu inicijativu. Centar je također bio važan akter u pripremi Sporazuma o utemeljenju Međunarodnoga sveučilišnog centra u kompleksu Kule Stojana Jankovića, koji su 29. listopada 2009. godine potpisali rektor Sveučilišta u Zagrebu, prof. dr. sc. Aleksa Bjeliš, i vlasnici Kule – gospođe Olga Škarić, Jelena Ivičević-Desnica, dr. sc. Nataša Desnica-Žerjavić i gospodin dr. sc. Uroš Desnica.

Prof. dr. sc. Drago Roksandić savjesno je i kvalitetno obavljao svoje nastavne obveze, što mogu osobno posvjedočiti kao njegov student na svim razinama, ali i suradnik u nastavi. Na Odsjeku za povijest održavao je do ak. g. 2005./2006. predavanja iz kolegija „Svjetska povijest u ranom novom vijeku“ te seminare, kolokvije i izbornu nastavu koji su bili koliko raznoliki, toliko i sadržajni. Potom je preuzeo kolegij „Povijest Srednje i Jugoistočne Europe u ranom novom vijeku“, a od početka počeo je izvoditi i „bolonjsku“ nastavu. Njegova se nastava odlikuje komparativnim i interkulturnim pristupom te osobito uklapanjem povijesti hrvat-

skog prostora u europsku i svjetsku povijest. Na („starom“) poslijediplomskom studiju Odsjeka za povijest izvodio je nastavu u sklopu kolegija „Hrvatska u europskom i svjetskom kontekstu“. Ak. g. 1996./1997. održavao je na Pedagoškom fakultetu u Puli nastavu iz kolegija „Svjetska povijest od 16. st. do 1870. godine“.

Uvodio je nove kolegije iz europske i svjetske povijesti, a na početku Bolonjske reforme zajedno sa svojim projektnim suradnicima inicirao je uvođenje novog obvezatnog kolegija u reformiranoj preddiplomskoj nastavi povijesti „Europske regije i hrvatska povijest ranoga novog vijeka“. Time se u nas prvi put uvodi sustavno studiranje temeljne problematike hrvatske povijesti u regionalnim euromediterranskim kontekstima. Sa suradnicima pripremio je i diplomski modul na Odsjeku za povijest „Europske regije i hrvatska povijest ranoga novog vijeka, cca. 1450.-1800.: Habsburška, mletačka i osmanska baština u komparativnohistorijskoj perspektivi“. Prof. dr. sc. Drago Roksandić je zajedno s kolegama prof. dr. sc. Davorom Dukićem, prof. dr. sc. Natašom Štefanec i prof. dr. sc. Zrinkom Blažević bio predlagач fakultetskog poslijediplomskog doktorskog studija ranoga novog vijeka. Na Odsjeku za povijest sudjelovao je u nastavi na poslijediplomskom studiju „Hrvatska povijest“, kao i u izvođenju odsječnog poslijediplomskog doktorskog studija „Hrvatska moderna i suvremena povijest u europskom i svjetskom kontekstu“, na kojem se istaknuo inovativnim pristupom. Između ostaloga, pokrenuo je izborni kolegij „Jadranska/mediteranska radionica“, a u suradnji s doktorandima objavio je zbornik radova i nekoliko knjižica. Nositelj je i poslijediplomskog doktorskog kolegija "Teorije i metode u modernoj i suvremenoj historiografskoj znanosti".

U regionalnom orijentiranju i afirmiranju sveučilišne nastave hrvatske povijesti na novim pretpostavkama poslije 1989. godine i državnog osamostaljenja Republike Hrvatske važan je bio reprezentativan Međunarodni znanstveni skup *Komparativni studij povijesti Srednje i Jugoistočne Europe*, koji je realiziran na inicijativu i s njegovim posebnim doprinosom kao inicijatora i predsjednika Pripremnog odbora u Zagrebu 1994. godine. Bio je to prvi skup takve naravi u Europi uopće. Pored više vrhunskih stručnjaka iz niza europskih zemalja i SAD-a, u pripremi i radu skupa znatan su udio imali i zagrebački studenti povijesti, koji su, s jednim izuzetkom, danas svi afirmirani profesionalci (T. Jakovina, Z. Nikolić, M. Škrabalo, D. Špelić i Z. Velagić).

Za potrebe nastave u dodiplomskom i poslijediplomskom studiju na Odsjeku za povijest inicirao je 1995. godine izradu čitanki (*readers*) radi potreba inovativnijeg i učinkovitijeg izvođenja nastave, odnosno radi kvalitetnijeg uvođenja studenata u nastavu.

Godine 1994. utemeljio je Hrvatsko-francusku povijesnu radionicu u suradnji s prof. dr. sc. Gabrijelom Vidan s Odsjeka za *romanistiku* Filozofskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu, a 1995. Hrvatsko-njemačku povijesnu radionicu, koje sustavno obrađuju izvore za hrvatsku povijest na francuskom, odnosno njemačkom

jeziku i interkulturno se bave temama iz hrvatsko-francuske i hrvatsko-njemačke baštine. Godine 1995. konstituirao je Diplomsku radionicu u koju su uključeni studenti koji kod njega pišu diplomske radove te je 1999. tiskan prvi svezak te radionice u koji su uvršteni najbolji radovi četvero diplomanata. Pod mentorstvom ili komentorstvom prof. dr. sc. Roksandića od 1992. do umirovljenja na Odsjeku za povijest Filozofskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu diplomiralo je više od stotinu studentica i studenata, što potvrđuje povećanu zainteresiranost studenata za teme koje je nudio kao diplomske radove, ali i za njegove metode znanstvenog rada koje studente osposobljavaju za znanstveno-istraživački rad utemeljen na suvremenim metodama povijesne znanosti. Pod mentorstvom dr. sc. Roksandića izrađeno je i obranjeno niz uspješnih magistarskih radova te doktorskih disertacija. Bio je mentor pri izradi većeg broja radova izrađenih u nastavi na diplomskom i poslijediplomskom studiju na Srednjoeuropskom sveučilištu u Budimpešti. Od ak. g. 1995./1996. do 2001./2002. bio je prvi ili drugi mentor za 40 diplomskih radova, kao i mentor za tri doktorske disertacije. Bio je član povjerenstava za „Ph.D. Comprehensive Examination“, a na doktorandskom studiju povijesti na CEU zajedno s profesorima Alfredom Rieberom i Jirzyjem Musilom bio je jedan od trojice profesora koji su držali jedini obvezatan doktorandski kolegij, fokusiran na komparativne metode. Prof. dr. sc. Drago Roksandić organizirao je i više jednodnevnih terenskih nastava, dva puta vodio je studente na stručnu ekskurziju u Njemačku, s kolegicama i kolegama s arheologije i povijesti umjetnosti imao je dva puta terensku nastavu u Italiji, a 2001. obišao je sa studentima ambijente plemićke kulture ranog novog vijeka u Hrvatskoj, Sloveniji te Bosni i Hercegovini. Zajedno s kolegama s Odsjeka za geografiju PMF-a realizirao je višednevnu terensku nastavu po Hrvatskoj 2005. godine. Treba istaknuti terensku nastavu pod nazivom „Grad na tromedi: Karlovac, Bihać, Zadar – Iskustva Granice / Die Stadt im Länderdreieck Karlovac, Bihać, Zadar – Erfahrungen mit der Grenze (ca. 1500–ca. 1900)“, koja je u suradnji Odsjeka za povijest Filozofskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu, *Lehrstuhl für Südosteuropäische Geschichte des Instituts für Geschichtswissenschaften* Humboldtova sveučilišta te *Centra March Bloch* (CMB) organizirana u Hrvatskoj te Bosni i Hercegovini 2013. godine.

Zahvaljujući njegovu zalaganju kao predstojnika Zavoda za hrvatsku povijest, poslije 2000. godine obnovljena je već gotovo zamrla izdavačka djelatnost Zavoda za hrvatsku povijest koji sada često nastupa kao suizdavač knjiga suradnika Zavoda. Posljednje takvo izdanje drugi je dio dnevnika zagrebačkog biskupa Maksimilijana Vrhovca objavljen 2017. u suradnji Zavoda za hrvatsku povijest i Kršćanske sadašnjosti. Bio je organizator i moderator brojnih međunarodnih radionica s povijesnim temama, koje su znatnim dijelom inicirane u projektu „Triplex Confinium“ ili su posredno u vezi s tim projektom. Javno je predstavljao, redovito na kritički osmišljen način, desetke stručnih izdanja od ranih 1980-ih godina do danas u zemlji i svijetu. Održao je brojna predavanja i sudjelovao u raspravama na predavanjima u zemlji i svijetu o fenomenima suvremenog svijeta

koji su u vezi s njegovim povijesnim istraživanjima. Prevodio je s francuskog i engleskog i uredio prijevode kako tekstova za skripta u vlastitim kolegijima tako i knjiga za nakladničke kuće. Član je redakcije i redoviti suradnik časopisa *Prosvjeta*, mjesečnika SKD Prosvjeta u Zagrebu, redoviti suradnik *Ljetopisa* te član uredništva još nekih izdanja. Bio je član uređivačkog odbora edicije *Krležijana* Leksikografskog zavoda Miroslav Krleža. Redovito surađuje s muzejima, arhivima i drugim povijesnim ustanovama u Hrvatskoj i inozemstvu.

Prof. dr. sc. Drago Roksandić bio je ili jest član Društva za hrvatsku povjesnicu, Hrvatskog povijesnog društva u Zagrebu, Povijesnog društva „Otium“ Hrvatskog društva pisaca, Hrvatskog društva za društvene i humanističke znanosti, Književnog kruga Split, Kulturnog društva Miroslav Šalom Freiburger, Udruge za istraživanje povijesti žena, Vijeća za mir i prava čovjeka HAZU, Društva za hrvatsku ekonomsku povijest i ekohistoriju, Matice hrvatske i SKD Prosvjete. Izvan Hrvatske: dopisni urednik *Austrian History Yearbook* (University of Minneapolis), član „Comité scientifique“ časopisa *Balkanologie* (Pariz), u raznim statusima suradnik *Institut for Human Sciences* u Beču (1991. – 1997.), član *Advisory Board of the Center for the Study of Balkan Society and Culture* Sveučilišta u Grazu, član *Commission Internationale des Études Slaves* (CIEHS), član Savjeta za sjevernojadransku suradnju (Italija – Slovenija – Hrvatska) u Vicenzi, član *Centre de la culture* u Ženevi, član Historijske komisije „Stiftung Pro Oriente“ u Beču itd. Nositelj je Odličja časnika Reda akademske palme. To mu je visoko francusko državno odlikovanje dodijeljeno 2004. godine radi unapređenja francusko-hrvatskih odnosa na području znanstvene i sveučilišne suradnje. Također je nositelj francuskog odličja Časnik nacionalnog reda za zasluge koje mu je dodijeljeno 2014. radi dugogodišnje zalaganje i promicanje sveučilišne i znanstvene francusko-hrvatske suradnje.

Prof. dr. sc. Drago Roksandića jedan je od naših najaktivnijih istraživača relevantnih tema novovjekovne hrvatske i europske povijesti. Od njegovih novijih izdanja izdvojio bih na ovom mjestu njih nekoliko: Daniel Baric, Jacques Le Rider, Drago Roksandić (ur.), *Mémoire et histoire en Europe centrale et orientale*, Rennes 2010.; „Izlazak izvan zidina“, u: Ivo Goldstein, Slavko Goldstein (ur.), *Povijest grada Zagreba. Knjiga 1. Od prethistorije do 1918.*, Zagreb 2012., 200–251; *U NIN-u i Danasu*, Zagreb 2011.; Drago Roksandić i Vlatka Filipčić Maligec, *Kultura hrvatskog antifašizma. (Prvi kongres kulturnih radnika Hrvatske (Topusko, 25. – 27. lipnja 1944.). Između „mjesta pamćenja“ i kritičke refleksije*, Zagreb 2016.; Drago Roksandić, Luka Jakopčić (ur.) *Zapovidi Babogredske kompanije 1823. – 1824. godine*, Zagreb – Babina Greda 2017.; Latinka Perović, Drago Roksandić, Mitja Velikonja, Wolfgang Höpken i Florian Bieber (ur.), *Jugoslavija u istorijskoj perspektivi*, Beograd 2017.; *Iluzije slobode. Oglеди o Vladanu Desnici*, Zagreb 2017; *Čovjek i prostor - čovjek u okolišu. Ekohistorijski oglеди*, Zagreb 2018.

Pri tome je osnovna karakteristika njegova rada suradnja s drugim znanstvenicima u okviru hrvatskih i međunarodnih projekata i prezentiranje istraživačkih rezultata na međunarodnim znanstvenim i stručnim skupovima te ustrajan napor da se recentne znanstvenoistraživačke spoznaje primijene u nastavi, a odlika je što je motivirane studente sustavno uvodio u prakse istraživačkog rada. Rezultate znanstvenih istraživanja, nekih ostvarenih i zajedničkim radom pod njegovim vodstvom, često je prezentirao na više mjesta i u publikacijama u nizu država, čineći tako hrvatsku historiografiju prisutnom na međunarodnom planu. Izuzetno su kvalitetni bili redovito individualizirani medijski nastupi, a posebno intervjui u uglednim novinama i časopisima.

Prof. dr. Drago Roksandić utjecao je na brojne suradnike, studente, kolege, a svojim javnim istupima i na širu javnost. Njegov rad osjeća se u brojnim profesionalnim inicijativama, a osobito u poticanju i podršci mladim znanstvenicima, od studentske dobi nadalje, koje je sustavno upućivao da se oblikuju kao inovativni istraživači, profesionalno kritički otvoreni i prema vlastitoj kulturi i prema svijetu. Vjerujem da će tek buduće generacije postati svjesne važnosti njegova znanstvenog, pedagoškog, stručnog i javnog djelovanja. Rezultati generacija koje je godinama poticao na rad i odgojio neka mu budu najbolja zahvala.

Koristim ovu prigodu da mu i u svoje osobno ime još jednom zahvalim na višegodišnjoj suradnji i brojnim poticajima za sve što je učinio na dobrobit historiografije i društva. Prof. dr. Dragi Roksandiću želim dobro zdravlje i još mnogo godina plodonosnog rada. Koliko mi je poznato, planova ima napretek i siguran sam da će ih veći dio uskoro ostvariti jer sam se nebrojeno puta uvjerio u njegovu neiscrpnu energiju, optimizam i znanje.

Hrvoje Petrić

FILOZOFSKI FAKULTET SVEUČILIŠTA U ZAGREBU

ZAVOD ZA HRVATSKU POVIJEST
INSTITUTE OF CROATIAN HISTORY
INSTITUT FÜR KROATISCHE GESCHICHTE

RADOVI

50

BROJ 2

ZAVOD ZA HRVATSKU POVIJEST
FILOZOFSKOGA FAKULTETA SVEUČILIŠTA U ZAGREBU

The logo for FF press, featuring the letters 'FF' in a stylized font with a horizontal line through them, followed by the word 'press' in a lowercase, sans-serif font.

ZAGREB 2018.

RADOVI ZAVODA ZA HRVATSKU POVIJEST
FILOZOFSKOGA FAKULTETA SVEUČILIŠTA U ZAGREBU

Knjiga 50, broj 2

Izdavač / Publisher

Zavod za hrvatsku povijest
Filozofskoga fakulteta Sveučilišta u Zagrebu
FF-press

Za izdavača / For Publisher

Vesna Vlahović Štetić

Glavni urednik / Editor-in-Chief

Hrvoje Gračanin

Izvršni urednik / Executive Editor

Nikola Anušić

Uredništvo / Editorial Board

Bruna Kuntić-Makvić (stara povijest/ancient history), Zrinka Nikolić Jakus (srednji vijek/
medieval history), Hrvoje Petrić (rani novi vijek/early modern history), Željko Holjevac
(moderna povijest/modern history), Tvrtko Jakovina (suvremena povijest/contemporary history),
Silvija Pisk (mikrohistorija i zavičajna povijest/microhistory and local history),
Zrinka Blažević (teorija i metodologija povijesti/theory and methodology of history)

Međunarodno uredničko vijeće / International Editorial Council

Denis Alimov (Sankt Peterburg), Živko Andrijašević (Nikšić), Csaba Békés (Budapest), Rajko
Bratož (Ljubljana), Snježana Buzov (Columbus, Ohio), Svetlozar Eldarov (Sofija), Toni Filiposki
(Skopje), Aleksandar Fotić (Beograd), Vladan Gavrilović (Novi Sad), Alojz Ivanišević (Wien),
Egidio Ivetić (Padova), Husnija Kamberović (Sarajevo), Karl Kaser (Graz),
Irina Ognyanova (Sofija), Géza Pálffy (Budapest), Ioan-Aurel Pop (Cluj),
Nade Proeva (Skopje), Alexios Savvides (Kalamata), Vlada Stanković (Beograd),
Ludwig Steindorff (Kiel), Peter Štih (Ljubljana)

Izvršni urednik za tuzemnu i inozemnu razmjenu /

Executive Editor for Publications Exchange

Martin Previšić

Tajnik uredništva / Editorial Board Assistant

Dejan Zadro

Adresa uredništva/Editorial Board address

Zavod za hrvatsku povijest, Filozofski fakultet Zagreb,
Ivana Lučića 3, HR-10 000, Zagreb
Tel. ++385 (0)1 6120 150, 6120 158, faks ++385 (0)1 6156 879

Časopis izlazi jedanput godišnje / The Journal is published once a year

Časopis je u digitalnom obliku dostupan na / The Journal in digital form is accessible at
Portal znanstvenih časopisa Republike Hrvatske „Hrčak“
<http://hrcak.srce.hr/radovi-zhp>

Financijska potpora za tisak časopisa / The Journal is published with the support by
Ministarstvo znanosti, obrazovanja i športa Republike Hrvatske

Časopis je indeksiran u sljedećim bazama / The Journal is indexed in the following databases:
Directory of Open Access Journals, EBSCO, SCOPUS, ERIH PLUS, Emerging Sources Citation
Index - Web of Science

Naslovna stranica / Title page by
Iva Mandić

Grafičko oblikovanje i računalni slog / Graphic design and layout
Marko Maraković

Lektura / Language editors
Samanta Paronić (hrvatski / Croatian)
Dražen Nemet (engleski / English)

Tisak / Printed by
Tiskara Zelina, Sv. Ivan Zelina

Naklada / Issued
200 primjeraka / 200 copies

*Časopis je u digitalnom obliku dostupan na Portalu znanstvenih časopisa
Republike Hrvatske „Hrčak“ <http://hrcak.srce.hr/radovi-zhp>*

*The Journal is accessible in digital form at the Hrcak - Portal of scientific
journals of Croatia <http://hrcak.srce.hr/radovi-zhp>*